

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

економічних інтересів держави є залучення викривачів, адже зарубіжний досвід демонструє економічний ефект та доцільність співпраці податкових органів та осіб, які повідомляють про шкоду або загрозу суспільним інтересам. У результаті дослідження зроблено висновок про пряму залежність діяльності викривачів у податковій сфері та збільшенням доходів у дохід держави від викритої неправомірної поведінки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 26 травня 2015 р. № 287/2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.
2. Рябушка Л. Б., Сюркало Б. І. Інституційне регулювання фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. Збірник наукових праць. 2014. Випуск 40. С. 232–251.
3. Лаврик С. Вплив податкового тиску на формування мотивації до використання агресивної податкової оптимізації. Економіко-правова парадигма розвитку сучасного суспільства. 2018. URL: <https://studlib.org.ua/index.php/eprs/article/view/158>.
4. Захист викривачів корупції: як це працює в Україні та в світі. 2015. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/27118580.html>.
5. U.S. SEC. AND EXCH. COMM'N, SEC Awards Almost \$4 Million to Overseas Whistleblower (Sept. 24, 2018). URL: <https://www.sec.gov/news/press-release/2018-209>.
6. Whistleblowers helped the IRS collect more money than ever last year: \$1.4 billion in fines and forfeiture. URL: <https://www.whistleblowersblog.org/2019/02/articles/tax-whistleblowers/whistleblowers-helped-the-irs-collect-more-money-than-ever-last-year-1-4-billion-in-fines-and-forfeiture/>.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ СЛУЖБИ СУДОВОЇ ОХОРОНИ

Кінчарський О. М.

*Аспірант кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Україна, незважаючи на довгу історію, є державою молодою. Міжнародна

спільнота, представники органів влади та громадянського суспільства, є постійними свідками змін в законодавстві, реформ, децентралізації, створення або навпаки ліквідації різних владних структур тощо. Такі процеси державотворення підкреслюють молодість та перспективність нашої держави. Одним із прикладів постійної реформаторської діяльності та удосконалення адміністративно-правового статусу державної інституції є Служба судової охорони.

Служба судової охорони пройшла шлях від спеціального підрозділу в структурі міліції громадської безпеки, спеціального підрозділу судової міліції «Грифон» до самостійного державного органу у системі правосуддя для забезпечення охорони та підтримання громадського порядку в судах.

Проблема, яку ми висвітлюємо була та залишається предметом дослідження таких науковців як О. М. Бандурка, В. В. Галуцько, П. В. Діхтієвський, Р. В. Ігонін, О. М. Єщук, С. В. Краснокутський, О. П. Угровецький, В. І. Шаповал, О. А. Шишко, І. Я. Швед та ін.

В. В. Галуцько справедливо відмічає, що протягом останнього десятиліття система правоохоронних органів України зазнала багатьох як кардинальних, так і менш значних змін, які відбувалися в межах здійснення судово-правової та адміністративної реформ. Проте стверджувати, що в наш час утворено оптимальну їх систему, було б, мабуть, передчасно. Зазначені перетворення торкнулися практично всіх зазначених органів, в тому числі й органів внутрішніх справ [1].

Цікавим є те, що слова професора В. В. Галуцько актуальні майже через два десятиріччя. Відбувається реформа правоохоронних органів та судової системи, перетин та дублювання повноважень, неврегульованість окремих важливих сфер правоохоронної діяльності держави, зокрема – підтримання громадського порядку в суді, припинення проявів неповаги до суду, а також охорону приміщень суду, органів та установ системи правосуддя, виконання функцій щодо державного забезпечення особистої безпеки суддів та членів їхніх сімей, працівників апарату суду, забезпечення безпеки учасників судового процесу.

Ідею щодо виокремлення судової міліції, в окремий, незалежний, постійно діючий спеціальний орган виконавчої влади у складі системи судоустрою України, який буде підпорядкований і підконтрольний органам суддівського самоврядування, підтримує також відомий фахівець Р. В. Ігонін [2]. Створення Служби судової охорони позитивно сприймається багатьма практиками та вченими. Зазвичай мова йде про те, що саме Державна судова адміністрація України (далі – ДСА) повинна отримати реальні повноваження щодо забезпечення охорони приміщень судів [3, с. 37], при цьому справедливо підкреслюється, що ДСА України з метою забезпечення виконання

зазначеного завдання просто зобов'язана взаємодіяти з відповідними правоохоронними органами за напрямками: створення системи обміну інформацією між такими органами; узагальнення спільного досвіду, розробку методичних вказівок з питань організації взаємодії; здійснення контролю за порядком взаємодії та ін. [4, с. 48].

Ми з цим погоджуємось, оскільки до повноважень ДСА України та її територіальних управлінь віднесено в тому числі забезпечення належних умов діяльності судів, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України та органів суддівського самоврядування.

За останні чотири роки було прийнято три нормативно-правових акти (положення), якими було регламентовано судову охорону.

Забезпечення охорони судів, органів та установ системи правосуддя, а також підтримання громадського порядку в них відбувалося відповідно до Тимчасового порядку забезпечення охорони судів, органів та установ системи правосуддя, а також підтримання громадського порядку в них, затвердженого рішенням Вищої ради юстиції від 26.12.2016 р. № 3470/0/15-16 та наказом МВС України від 26.12.2016 р. № 1352.

Згідно з п. 13 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» від 21.12.2016 р. № 1798-VIII Вища рада правосуддя затверджує Положення про Службу судової охорони. Так, у 2017 році від Державної судової адміністрації України на розгляд Вищої ради правосуддя після консультацій з Міністерством внутрішніх справ надійшов проект Положення про Службу судової охорони, в результаті чого Рішенням Вищої ради правосуддя затверджено Положення про Службу судової охорони від 21.12.2017 р. № 4237/0/15-17. Вказане Положення вже втратило чинність.

Наразі діє Положення про Службу судової охорони, затверджене Рішенням Вищої ради правосуддя від 04.04.2019 р. № 1051/0/15-19 [5], яким суттєво розширено повноваження посадових осіб Служби.

Згідно Положення [5] Служба судової охорони є державним органом у системі правосуддя для забезпечення охорони та підтримання громадського порядку в судах, яка підзвітна Вищій раді правосуддя та підконтрольна Державній судовій адміністрації України. Основними завданнями Служби є: 1) підтримання громадського порядку в суді; 2) припинення проявів неповаги до суду; 3) охорона приміщень суду, органів та установ системи правосуддя; 4) виконання функцій щодо державного забезпечення особистої безпеки суддів та членів їхніх сімей, працівників суду; 5) забезпечення у суді безпеки учасників судового процесу.

«Метою створення Служби судової охорони є не лише забезпечення безпеки судів, а й гарантія безпеки учасників судових процесів», – наголосив Голова Вищої Ради

Правосуддя Андрій Овсієнко, зауваживши, що в основу розвитку української судової охорони покладено саме досвід діяльності та подолання складних ситуацій Служби шерифів Канади. Також повідомив, що Служба створювалася на мінімальній нормативній базі, забезпечення її ефективної роботи потребувало внесення змін до чинного законодавства [6].

Варто зазначити, що ситуацію із забезпеченням охорони судів, суддів та працівників апаратів судів дійсно можна вважати складною. Незважаючи на наявність згаданих вище актів про діяльність Служби судової охорони, цей орган так і не почав функціонувати в повній мірі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Галуцько В. В. Адміністративно-правові основи організації та діяльності Державної служби охорони при Міністерстві внутрішніх справ України : дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національна академія внутрішніх справ України. К., 2003. 206 с.
2. Ігонін Р. В. Судова міліція України в контексті адміністративно-правової реформи. *Адвокат. Наука і практика*. 2010. № 9 (120). С. 43–48.
3. Діхтієвський П. В., Сурник В. М. Діяльність Державної судової адміністрації в контексті організаційного забезпечення безпеки суддів та охорони приміщень судів. *Адміністративне право і процес*. 2014. № (1) 7. С. 37–42.
4. Шатрава С. Правова регламентація діяльності судової міліції в умовах сьогодення. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 9. С. 48–50.
5. Положення про Службу судової охорони: Рішення Вищої ради правосуддя від 04.04.2019 р. № 1051/0/15-19. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1051910-19>.
6. У 2021 році Служба судової охорони візьме під охорону всі органи та установи системи правосуддя / Офіційний сайт судової влади в Україні. URL: <https://court.gov.ua/press/news/818999/>.

MEMENTO MORI: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАННЯ МІСЦЬ ДАВНІХ ПОХОВАНЬ ОБ'ЄКТАМИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В УКРАЇНІ

Недайхліб О. В.

*Аспірантка ННІ права
Сумського державного університету,
головний судовий експерт
Сумського НДЕКЦ МВС України*